

عنوان درس به فارسی: علوم بلاغی و زیبایی شناختی قرآن (۱) به عربی: العلوم البلاغیة و جمالیات القرآن الکریم (۱) به انگلیسی: Quran Rhetoric and Aesthetic (۱)	
اهداف:	مشخصات درس:
<ul style="list-style-type: none"> - ادراک کلیات خدمتی که قرآن کریم به زبان بشر کرده است و نگاه به قرآن از حیث تأسیس و توسعه ظرفیتهای بلاغی و جمالیات زبان عربی؛ - دانشجو بعد از گذراندن این درس باید: <ul style="list-style-type: none"> - بتواند تفاوت سخن قرآن کریم با دیگر سخن‌ها را اجمالاً ادراک کند و زمینه ادراک اسرار بلاغت و زیباییهای زبان و بیان بی بدیل قرآن در وی ایجاد شود. - با مباحث علم معانی ارتباط برقرار کند. - بتواند هنگام مطالعه تفاسیر، اصطلاحات ناظر به مباحث علم معانی را فهم کند. 	<p>نوع درس: تخصصی</p> <p>تعداد واحد: ۲</p> <p>زمان درس: ۳۲</p>
دروس پیش‌نیاز:	
فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن	
وضعیت عمومی و ظرفیتهای زبان عربی، قبل و بعد از نزول قرآن	
اسباب و عوامل شیوایی زبان قرآن نزد مخاطبان	
وجوه نیاز به «بلاغت» و بررسی مفهوم آن در معنای کلاسیک و جدید	
مفاهیم و تعابیر مرتبط با «بلاغت» در آیات و روایات	
سرشت زبانی وحی	مبانی زبان شناختی لزوم توجه به بلاغت قرآن
اتکاء دلالت‌های قرآن بر عربی بودن آن	
توسعه‌ی دلالت‌های قرآن بر اساس فرهنگ الهی آن	
تعریف علوم بلاغی (معانی، بیان و بدیع) و بیان مسائل کلی هریک	
اقسام کلام و بیان اقسام خبر	
غرض خبر و فوائد آن	
اقسام انشاء و بیان معانی حقیقی و مجازی هر یک	
احوال مسند و مسندالیه	
اطلاق و تقیید	
قصر، فصل و وصل	
ایجاز، مساوات و اطناب	
تشبیه و اقسام آن	
استعاره و اقسام آن	
مباحث جدید بلاغت: بلاغت تصویر در قرآن	
کنایه و اقسام آن	
تکلیف عملکردی	
تدبر و تعمق در دو جزء از اجزای پایانی قرآن و یافتن مباحث بلاغی تدریس شده در آنها	
راهبردهای تدریس و یادگیری	
تدریس باید با محوریت قرآن باشد و ذهن دانشجو پس از درگیر شدن با آیات قرآن و پرسشهای زیبایی شناختی مربوط به آن، معطوف به مباحث علوم بلاغی گردد و پاسخهای خود را در این مباحث بیابد.	
صلاحیت‌های پیشنهادی جهت مدرس: معرفت عالی نسبت به زبان و بیان قرآن و آشنایی کامل با مباحث علوم بلاغت، آموزش دقیق دست کم یکی از منابع علوم بلاغت، مطالعه گسترده و به روز در مباحث علوم بلاغی به ویژه بلاغت قرآن، تسلط نسبی به مباحث صرف و نحو	

	<p>منابع اصلی (آموزشی)</p>	<p>بخش‌های مرتبط با سرفصل از: جواهر البلاغه، الهاشمی، احمد، قم: انتشارات حوزه علمیه قم: ۱۳۸۱ ش. بדיایة البلاغه، دیباجی، سید ابراهیم، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، ۱۳۸۵ ش. علوم بلاغت و اعجاز قرآن، نصیریان، یدالله، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، ۱۳۹۳ ش. المعین فی البلاغۃ، قدری مایو، بیروت، انتشارات عالم الکتب، ۱۴۲۰ ق مختصر البلاغۃ، هادی نصیری البلیغ فی المعانی و البیان و البدیع، شیرازی، احمد امین، قم: انتشارات فروغ قرآن، ۱۴۲۲ ق. تهذیب جواهر البلاغه، الامینی، امیر، قم: مرکز المصطفی صلی الله علیه و آله العالمی، ۱۴۳۰ ق.</p>								
<p>فهرست منابع</p>	<p>منابع فرعی (پژوهشی)</p>	<p>الاتقان فی علوم القرآن ج ۲، محقق: فواز احمد زمزلی، بیروت، دارالکتب العربی، ۱۴۲۵ ق. اسالیب المعانی، حسینی، سید جعفر، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ش. اسلام و هنر، بستانی، محمود، ترجمه حسین صابری، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱ ش. الایجاز لاسرار کتاب الطراز، یحیی بن حمزه العلوی، بیروت، دارالمدار الاسلامی، ۱۴۲۷ ق. البرهان فی علوم القرآن نوع ۴۶، ج ۳ و ۴، زرکشی، بدرالدین محمد بن بهادر، محقق: یوسف عبدالرحمن مرعشلی، بیروت، دارالمعرفه، ۱۴۰۱ ق. البلاغۃ الواضحه، امین، مصطفی و علی الجارم، مصر، دارالمعارف، ۱۹۶۹ م. تاریخ و تطور علوم بلاغت، شوقی ضیف، مترجم: محمد رضا ترکی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، ۱۳۸۳ ش. خصائص التعبير القرآنی و سماته البلاغیۃ، مطعنی، عبدالعظیم ابراهیم محمد، مصر، مکتبه وهبه، بی تا. دراسات فنیه فی قصص القرآن، بستانی، محمود، بیروت، انتشارات دارالبلاغه، ۱۴۰۹ ق. دراسۃ و نقد فی مسائل بلاغیۃ هامۃ، فاضلی، محمد، مشهد، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۵ ش. دلائل الاعجاز فی علم المعانی، جرجانی، عبدالقاهر، بیروت، دارالمعرفه، ۱۴۱۵ ق. زیبایی شناسی قرآن از نگاه بدیع، خرقانی، حسن، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۹۲ ش. علم المعانی، عتیق، عبدالعزیز، بیروت، دارالنهضه العربیه، ۱۴۰۵ ق. الفلسفه و البلاغۃ مقارنۃ حجاجیۃ للخطاب الفلسفی، ناصر، عماره، بیروت، الدار العربیۃ للعلوم ناشرون، ۱۴۳۰ ق. فنون بلاغت و صناعت ادبی، همایی، جلال الدین، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۹۴ ش. قرآن و زیبایی شناسی، خرقانی، حسن، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۹۱ ش. کتاب الطراز، یحیی بن حمزه العلوی، قم: انتشارات ذوی القربی، ۱۳۹۱ ش. المثل السائر، ابن الاثیر، نصرالله بن محمد، محقق: کامل محمد عویضه، بیروت، دار الکتب العلمیۃ، چاپ اول، ۱۹۹۷ م. المجازات النبویۃ، الشریف الرضی، محمدبن حسین، تصحیح مهدی هوشمند، قم: موسسه فرهنگی دار الحدیث، ۱۴۲۲ ق. المطول فی علم المعانی و البیان و البدیع، تفتازانی، بیروت، دار الکتب العلمیه، بی تا. معانی و بیان، آهنی، غلامحسین، تهران: بنیاد قرآن، ۱۳۶۰ ش. معانی، شمیسا، سیروس، تهران: نشر میترا، ۱۳۸۸ ش. معجم المصطلحات البلاغیۃ و تطورهما، مطلوب، احمد، بیروت، دارالعربیه للموسوعات، ۲۰۰۶ م. ....</p>								
<p>ارزشیابی یادگیری</p>	<p>۱ ارزشیابی مستمر ☒</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="97 1585 240 1637">۴</td> <td data-bbox="240 1585 539 1637">۳</td> <td data-bbox="539 1585 1082 1637">۲</td> <td data-bbox="1082 1585 1369 1637">۱</td> </tr> <tr> <td data-bbox="97 1637 240 1762"> <p>تکلیف درسی ☒</p> </td> <td data-bbox="240 1637 539 1762"> <p>آزمون‌های نوشتاری ☒</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p> </td> <td data-bbox="539 1637 1082 1762"> <p>آزمون‌های نوشتاری ☐</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p> <p>آزمون‌های نهایی ☒</p> </td> <td data-bbox="1082 1637 1369 1762"> <p>میان ترم ☐</p> </td> </tr> </table>	۴	۳	۲	۱	<p>تکلیف درسی ☒</p>	<p>آزمون‌های نوشتاری ☒</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p>	<p>آزمون‌های نوشتاری ☐</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p> <p>آزمون‌های نهایی ☒</p>	<p>میان ترم ☐</p>
۴	۳	۲	۱							
<p>تکلیف درسی ☒</p>	<p>آزمون‌های نوشتاری ☒</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p>	<p>آزمون‌های نوشتاری ☐</p> <p>آزمون عملکردی ☐</p> <p>آزمون‌های نهایی ☒</p>	<p>میان ترم ☐</p>							

